

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I PÓŁROCZU 2012 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów .....</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów .....</i>	<i>11</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	12
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	15
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	15
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	18
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	21
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	24
5.	WNIOSKI	29

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	11
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w I półroczu 2012 r.	13

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2012 roku	12
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	15
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	17
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	22
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	23

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w minionych latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy oraz wzrost bezrobocia w ostatnim okresie, wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost liczby zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w I półroczu 2012 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku, obowiązującej od 30 czerwca 2010 r.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże, 132 średnie oraz 444 grupy elementarne. Grupy elementarne zawierają 2360 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007 r.).

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z I półrocza 2012 r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

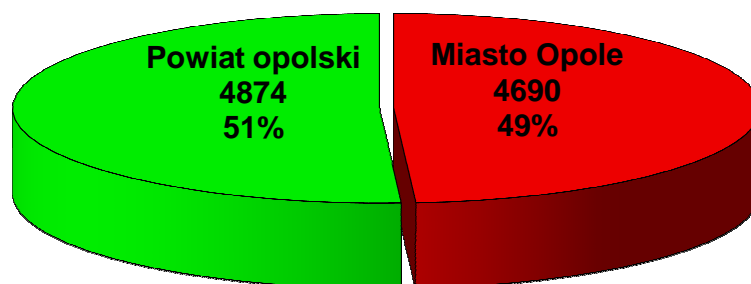
Na koniec czerwca 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowane były **9564** osoby. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2012 r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 12,8%,
- dla miasta Opolą – 6,6%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 13,2% (w kraju 12,4%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2012 r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	842	832	1674	17,50 %
0	Żołnierze	6	0	6	0,06 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	59	97	156	1,63 %
2	Specjaliści	350	677	1027	10,74 %
3	Technicy i inny średni personel	408	505	913	9,55 %
4	Pracownicy biurowi	212	331	543	5,68 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	930	874	1804	18,86 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	115	52	167	1,75 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1357	899	2256	23,59 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	222	140	362	3,79 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	373	283	656	6,86 %
	RAZEM	4874	4690	9564	100 %

Stan na dzień 30.06.2012 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 23,6% ogółu bezrobotnych (2256 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
  - ślusarz (230 osób),
  - murarz (217 osób),
  - krawiec (137 osób),
  - cukiernik (91 osób),
  - mechanik samochodów osobowych (86 osób),
  - stolarz (84 osoby),
  - mechanik pojazdów samochodowych (71 osób),
  - malarz budowlany (68 osób),
  - malarz-tapeciarz (64 osoby),
  - piekarz (63 osoby),
  - tokarz w metalu (60 osób),
  - szwaczka (52 osoby).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 18,9%, tj. 1804 osoby. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
  - sprzedawca (932 osoby),
  - kucharz (165 osób),
  - fryzjer (141 osób),
  - robotnik gospodarczy (118 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako trzecią pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 17,5% (1674 osoby).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 10,7% (1027 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
  - ekonomista (176 osób),
  - pedagog (52 osoby),
  - specjalista do spraw marketingu i handlu (37 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 9,55% (913 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
  - księgowy (75 osób),
  - technik mechanik (60 osób),
  - technik ekonomista (56 osób),
  - technik administracji (55 osób),
  - przedstawiciel handlowy (45 osób),
  - technik budownictwa (42 osoby).
- Ponad co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 6,9% bezrobotnych (656 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
  - sprzątaczką biurową (115 osób),
  - robotnik budowlany (74 osoby),
  - pozostali robotnicy przy pracach prostych (59 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	9564	5059
Bez zawodu	1674	899
Sprzedawca	932	833
Ślusarz	230	2
Murarz	217	4
Ekonomista	176	139
Kucharz	165	136
Magazynier	146	32
Fryzjer	141	137
Krawiec	137	136
Robotnik gospodarczy	118	43
Sprzątaczką biurowa	115	111
Technik prac biurowych	112	93
Cukiernik	91	76
Mechanik samochodów osobowych	86	0
Stolarz	84	2
Księgowy	75	73
Robotnik budowlany	74	3
Mechanik pojazdów samochodowych	71	0
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	69	56
Malarz budowlany	68	3
Malarz - tapeciarski	64	2
Piekarz	63	32
Kelner	61	43
Technik mechanik	60	4
Tokarz w metalu	60	3
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	59	27
Technik ekonomista	56	45
Technik administracji	55	48
Pedagog	52	43
Szwaczka	52	51
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	51	24
Kierowca samochodu osobowego	50	0

Stan na dzień 30.06.2012 r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **233 absolwentów** (w tym 152 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 30.06.2012 r.) blisko czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (57 osób) z czego 68% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy –

26 osób (85% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: pedagoga (7 osób), fizjoterapeuty (6 osób), ekonomisty czy magazyniera (po 4 osoby).

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W porównaniu do 2007 i 2008 r. spadł znacząco udział kobiet – spowodowane jest to tym, iż w latach 2009-2010 nastąpił większy napływ mężczyzn do bezrobocia co zmieniło jego strukturę według płci od 2009 r. Napływ większej liczby mężczyzn spowodowany był kryzysem gospodarczym i rejestracją mężczyzn uprzednio pracujących w budownictwie i przemyśle. Obecnie jednak, udział kobiet wykazuje ponowny wzrost.

W końcu 2011 roku udział kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych stanowił 54,0%, natomiast według stanu na dzień 30.06.2012 r., wśród 9564 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było **5059 kobiet**, co stanowiło **52,9%** ogółu. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem krawca, szwaczki, księgowego czy fryzjera. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (833 osoby) a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 89,4%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 53,7%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Krawiec	137	136	99,3%
Szwaczka	52	51	98,1%
Salowa	45	44	97,8%
Księgowy	75	73	97,3%
Fryzjer	141	137	97,2%
Sprzątaczką biurową	115	111	96,5%
Pomoc kuchenna	47	43	91,5%
Sprzedawca	932	833	89,4%
Technik administracji	55	48	87,3%
Cukiernik	91	76	83,5%
Technik prac biurowych	112	93	83,0%
Pedagog	52	43	82,7%
Kucharz	165	136	82,4%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	69	56	81,2%
Technik ekonomista	56	45	80,4%
Ekonomista	176	139	79,0%
Kelner	61	43	70,5%
Bez zawodu	1674	899	53,7%
Ogółem	9564	5059	52,9%

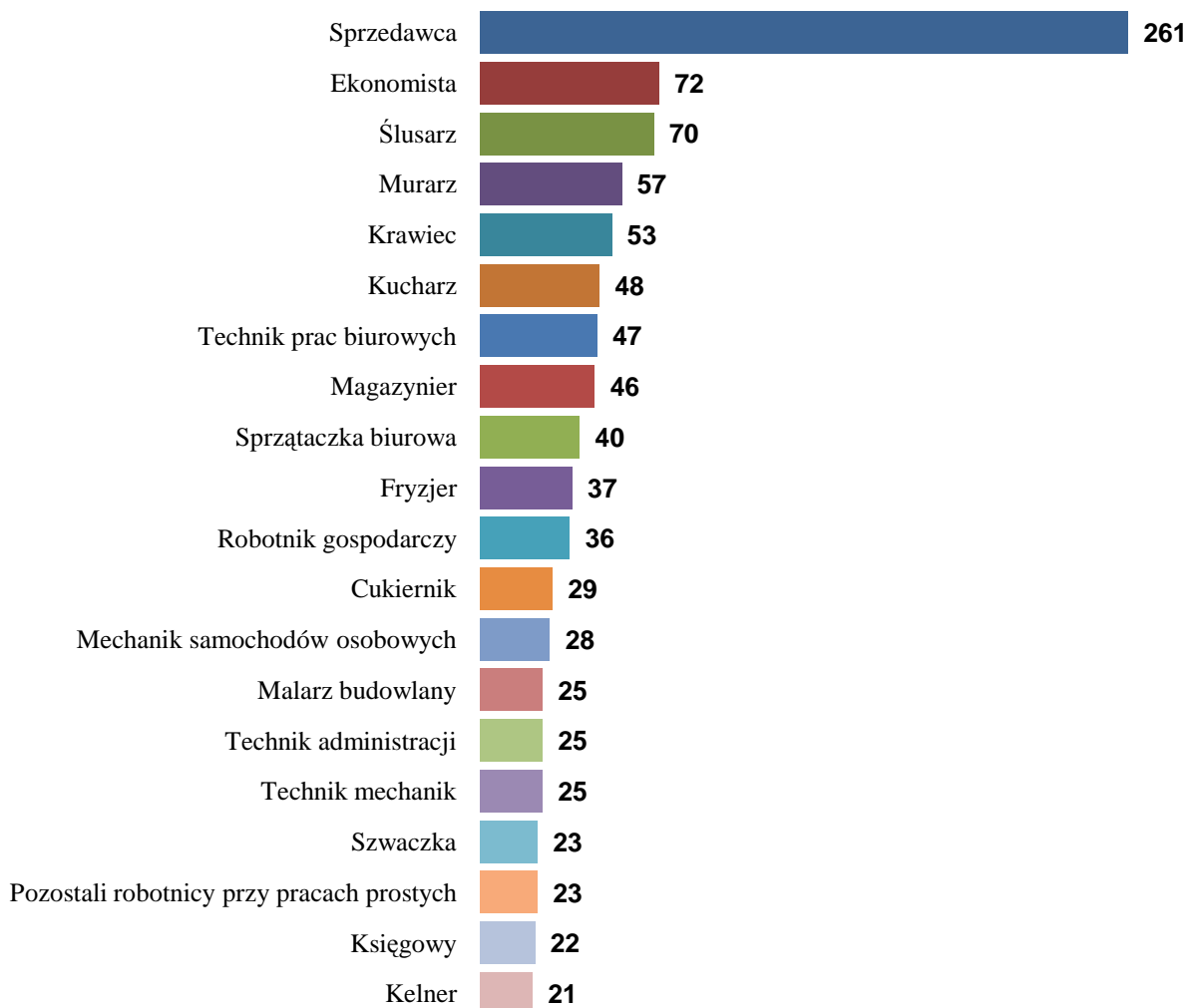
Stan na 30.06.2012 r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy było **1216 osób** z terenu miasta Opola oraz **1322 osoby** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 30.06.2012 r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **2538 osób** (26,5% wobec ogółu). Należy więc baczniej przyjrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższej liczebności wśród osób długotrwałe bezrobotnych

Stan na 30.06.2012 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 261 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 95,8%.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 72 ekonomistów 50 osób (69,4%) zamieszkiwało na terenie Opola. W tym zawodzie w ostatnim okresie pracowało tylko dziewięciu mężczyzn.

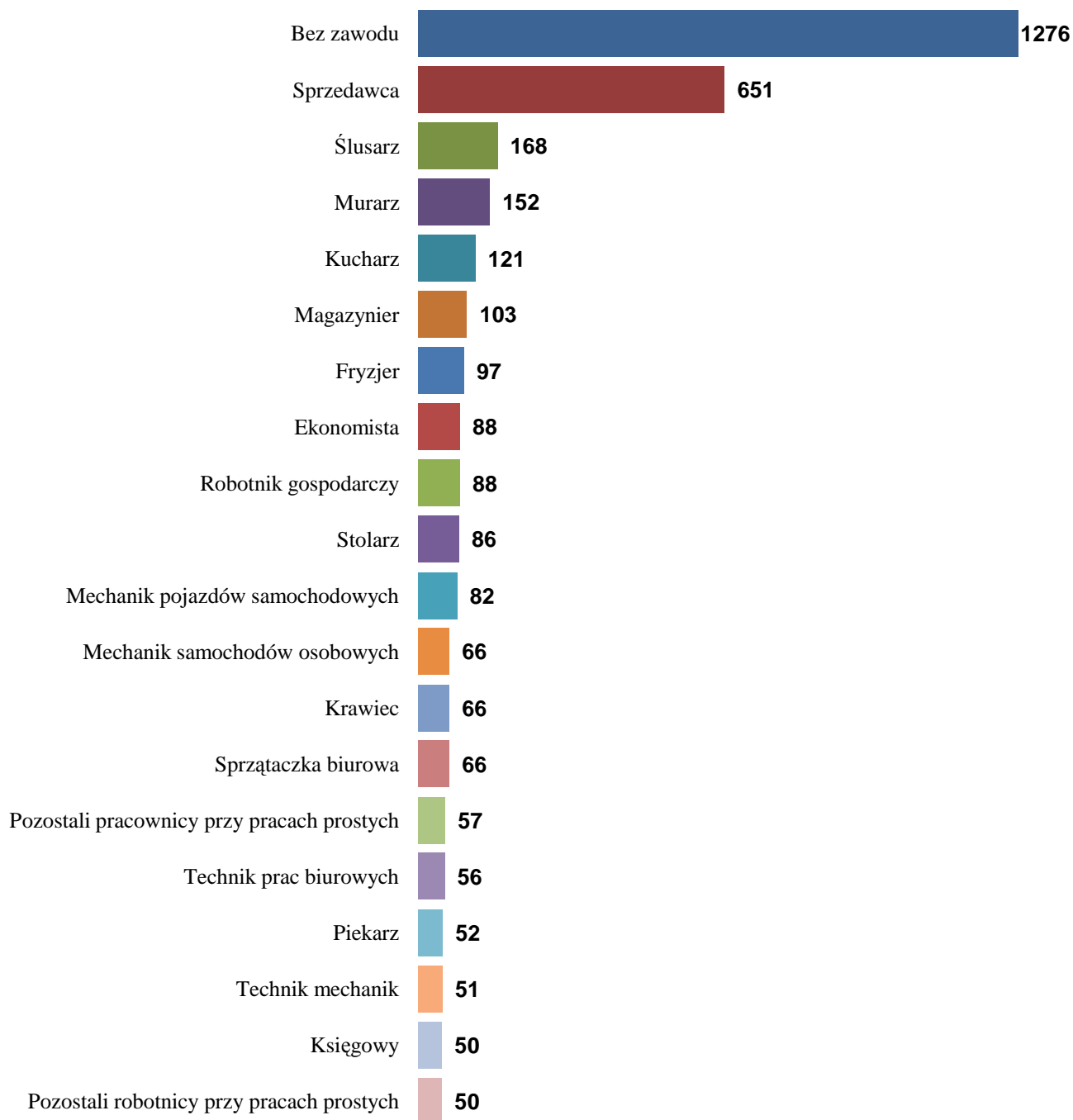
Zawód ślusarza był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie Opola, gdzie zameldowanych było 36 osób (51,4%) z tym zawodem. Tylko jedna kobieta legitymowała się doświadczeniem pracy w tym zawodzie w grupie osób długotrwałe bezrobotnych. Szczegóły ilustruje wykres 2.

Niepokojącym jest też fakt, iż powyżej 12 miesięcy w bezrobociu pozostają także 194 osoby (7,6%) bez żadnego wyuczonego zawodu.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2012 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **6774 osoby** bezrobotne (3396 osób z terenu miasta Opola), w tym wśród nich, blisko co czwarta osoba (1276 osób – 18,8%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najczęściej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (651 osób), co stanowiło 9,6% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

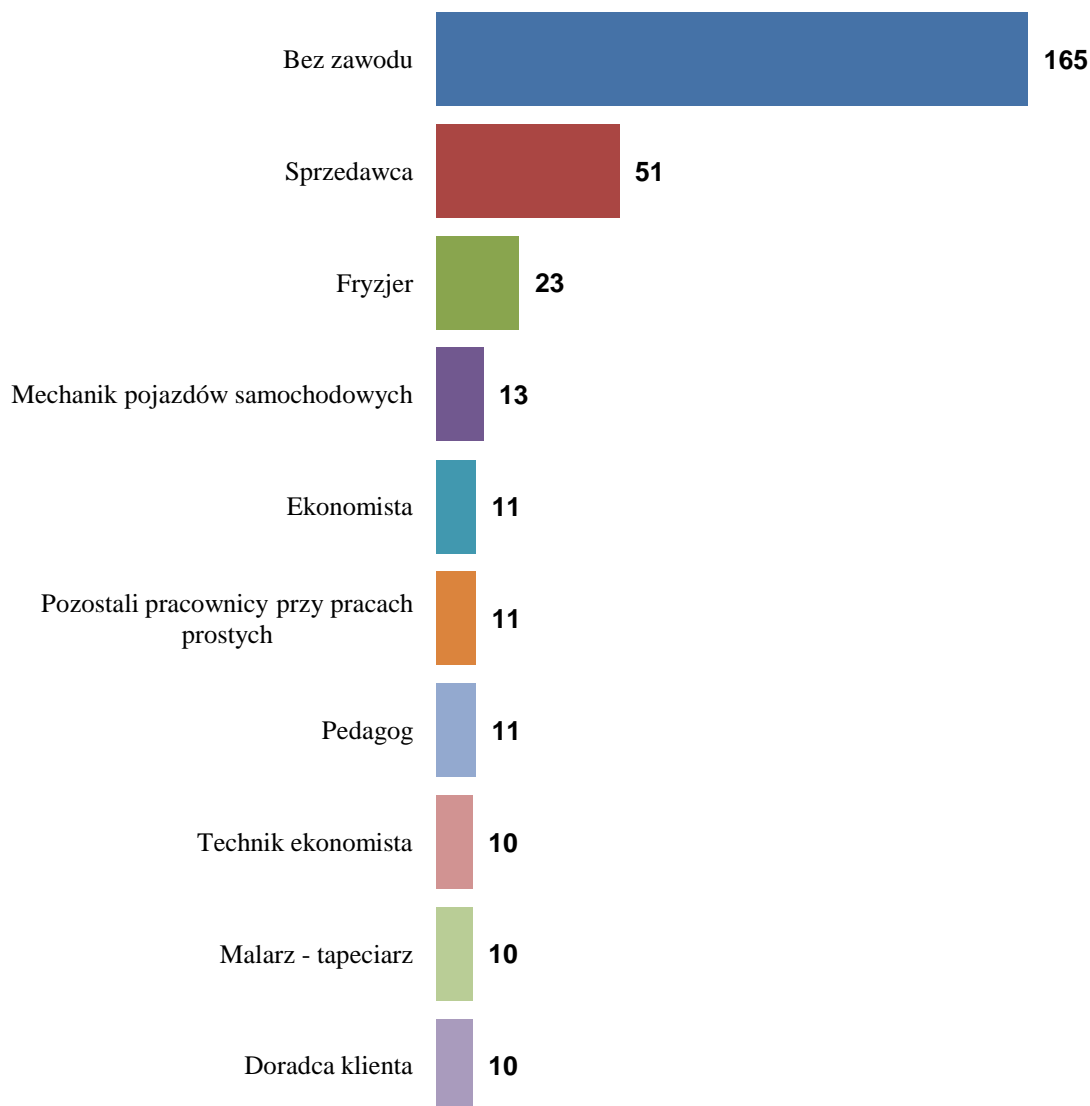
Wykres 3. Napływ bezrobotnych w I półroczu 2012 r. według zawodów

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **663 osoby** (310 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 9,8% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 384 (co stanowiło 57,7%). Blisko co czwarty z rejestrowanych absolwentów (165 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (51 osób, w tym 42 kobiety), fryzjera (23 osoby - wszystkie to kobiety), mechanika pojazdów samochodowych (13 mężczyzn) i ekonomisty (11 osób, w tym 8 kobiet).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów w I półroczu 2012 r. według zawodów

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

W I półroczu 2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i stażami **5627** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **1615** ofert, natomiast z terenu miasta Opolą zgłoszono **4012** ofert. W tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2012 roku

Nazwa zawodu	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	1615	4012	5627
Robotnik gospodarczy	427	289	716
Robotnik budowlany	27	304	331
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	20	271	291
Sprzedawca	49	122	171
Sprzątaczką biurową	82	85	167
Kasjer handlowy	33	124	157
Telemarketer	0	152	152
Przedstawiciel handlowy	15	135	150
Technik prac biurowych	22	123	145
Magazynier	17	96	113
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	0	95	95
Ślusarz	57	35	92
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	13	72	85
Doradca finansowy	3	81	84
Pozostali spawacze i pokrewni	15	65	80
Doradca klienta	3	74	77
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe i hotelowe	4	65	69
Kelner	10	47	57
Kierowca samochodu ciężarowego	22	33	55
Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	0	50	50
Pomoc kuchenna	8	37	45
Kucharz	15	26	41
Dziewiarz	0	40	40
Ekspozytor towarów	0	39	39
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	9	30	39
Fryzjer	11	27	38
Pozostali pracownicy sprzedaży	31	6	37
Księgowy	7	29	36
Technik handlowiec	15	21	36
Dozorca	1	34	35
Kierowca operator wózków jezdniowych	0	34	34
Pozostali pracownicy administracyjni	5	28	33
Spawacz metodą MAG	4	28	32
Administrator baz danych	30	0	30
Sekretarka	9	21	30

Należy zwrócić uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące zatrudnienia. Zestawienie powyższe ujmuje także zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (robotników budowlanych), handlu (sprzedawców, kasjerów, telemarketerów, doradców klienta, pracowników obsługi telefonicznej, przedstawicieli handlowych, ekspozytorów towarów, specjalistów ds. sprzedaży) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, sprzątaczek, kierowców, magazynierów czy księgowych).

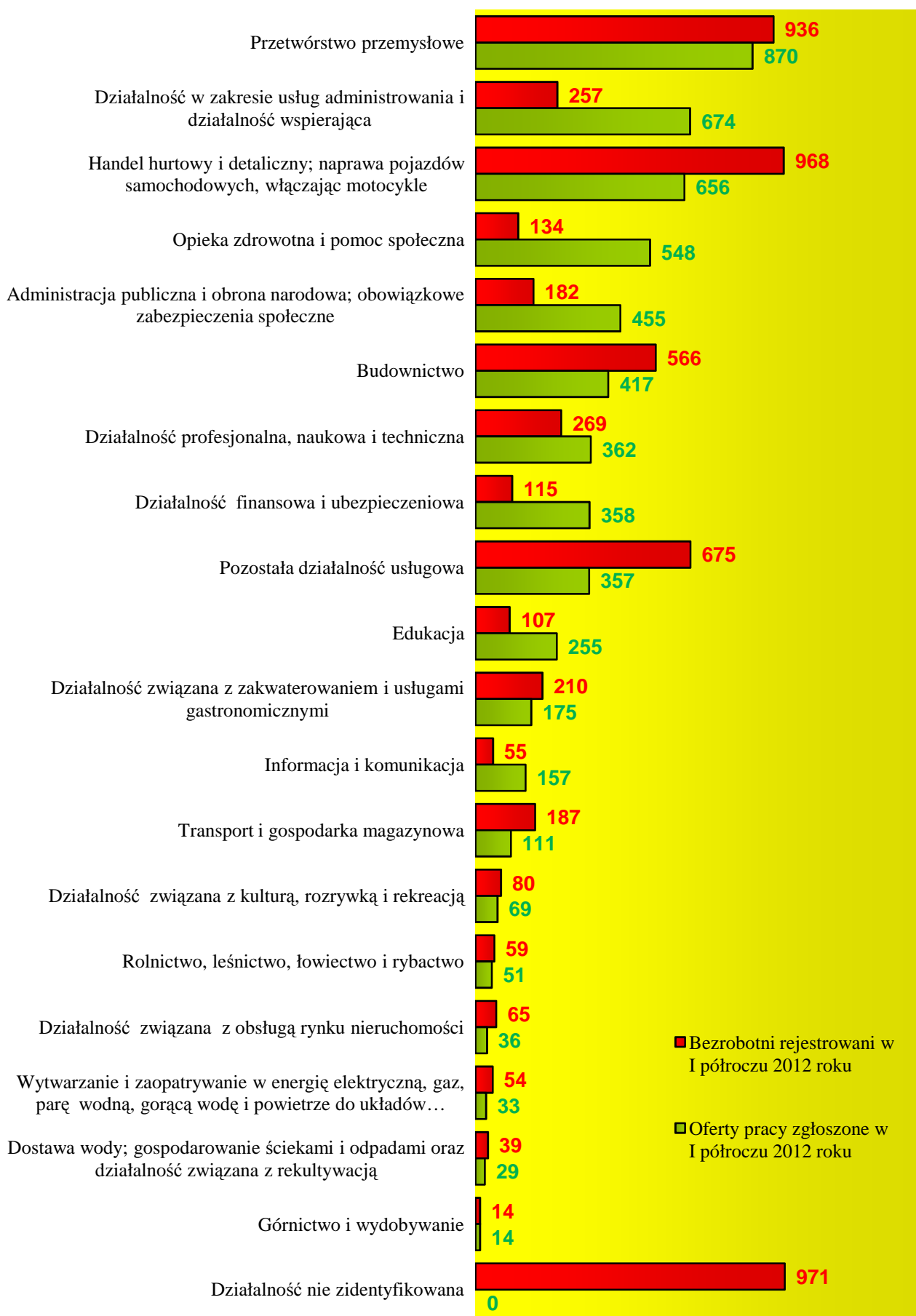
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni I półrocza 2012 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, działalności w zakresie usług administrowania czy handlu. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji blisko tysiąca osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są często mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w I półroczu 2012 r.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 268 zawodów deficytowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 144 zawody.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2012 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2012 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	15,8	0,0	MAX
Spawacz metodą MAG	4,7	0,0	MAX
Cieśla	3,5	0,0	MAX
Przewodnik turystyczny terenowy	2,3	0,0	MAX
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,8	0,0	MAX
Kontroler rozliczeń pieniężnych	1,7	0,0	MAX
Pośrednik w obrocie nieruchomościami	1,3	0,0	MAX
Pozostali pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	1,3	0,0	MAX
Konserwator systemów komputerowych i sieci	1,3	0,0	MAX
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych	1,3	0,0	MAX
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,3	0,0	MAX
Pozostali pracownicy świadczący usługi na ulicach	1,3	0,0	MAX
Kierownik działu finansowego	1,2	0,0	MAX
Lektor języka angielskiego	1,0	0,0	MAX
Pracownik agencji pracy tymczasowej	1,0	0,0	MAX
Sprzedawca w branży przemysłowej	1,0	0,0	MAX
Asystent nauczyciela przedszkola	1,0	0,0	MAX
Monter / składacz okien	1,0	0,0	MAX
Pozostali ślusarze i pokrewni	1,0	0,0	MAX
Fotograf poligraficzny	1,0	0,0	MAX
Pracownik pralni chemicznej	1,0	0,0	MAX
Doradca finansowy	13,5	0,2	81,0
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	45,2	0,7	67,8
Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	8,3	0,2	50,0
Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	4,7	0,2	28,0
Telemarketer	25,3	1,0	25,3
Pozostali spawacze i pokrewni	10,8	0,5	21,7
Dziewiarz	6,7	0,3	20,0
Kierowca operator wózków jezdniowych	5,7	0,3	17,0
Agent ubezpieczeniowy	2,8	0,2	17,0
Pozostali pośrednicy usług biznesowych	2,8	0,2	17,0

Robotnik budowlany	50,7	3,0	16,9
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	10,8	0,7	16,3
Ekspozytor towarów	6,5	0,5	13,0
Kurier	2,0	0,2	12,0
Kolporter	2,0	0,2	12,0
Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	1,8	0,2	11,0
Kierowca samochodu dostawczego	1,8	0,2	11,0
Specjalista do spraw finansów	1,7	0,2	10,0
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	1,7	0,2	10,0
Sprzedawca w branży spożywczej	3,0	0,3	9,0
Kierowca ciągnika siodłowego	1,5	0,2	9,0
Sprzedawca w stacji paliw	2,5	0,3	7,5
Doradca klienta	12,3	1,7	7,4
Kasjer handlowy	20,7	2,8	7,3
Opiekunka domowa	3,7	0,5	7,3
Programista aplikacji	3,5	0,5	7,0
Pozostali formierze odlewniczy i pokrewni	1,2	0,2	7,0
Robotnik drogowy	1,2	0,2	7,0
Robotnik gospodarczy	48,2	7,2	6,7
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń	3,2	0,5	6,3
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,0	0,2	6,0
Opiekunka dziecięca	1,0	0,2	6,0
Rejestratorka medyczna	1,0	0,2	6,0
Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni	1,0	0,2	6,0
Monter konstrukcji aluminiowych	1,7	0,3	5,0
Dozorca	5,7	1,2	4,9
Portier	3,2	0,7	4,8
Przedstawiciel handlowy	22,5	5,0	4,5
Kierownik budowy	1,5	0,3	4,5
Elektryk	1,5	0,3	4,5
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	5,0	1,2	4,3
Brukarz	1,3	0,3	4,0
Technik prac biurowych	20,5	5,7	3,6
Pielęgniarka	2,3	0,7	3,5
Kosmetyczka	2,2	0,7	3,3
Pozostali pracownicy obsługi biura	1,5	0,5	3,0
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	12,0	4,3	2,8
Recepcjonista	1,7	0,7	2,5
Sortowacz	1,8	0,8	2,2
Sprzątaczkę biurowa	14,2	6,8	2,1
Sekretarka	3,5	1,7	2,1
Szwaczka	2,7	1,3	2,0
Referent (asystent) bankowości	1,3	0,7	2,0
Pomoc kuchenna	6,2	3,2	1,9
Kierowca samochodu ciężarowego	5,5	3,0	1,8
Specjalista administracji publicznej	2,0	1,2	1,7
Technik informatyk	1,7	1,0	1,7

Kelner	7,8	5,0	1,6
Listonosz	2,7	1,7	1,6
Elektromonter instalacji elektrycznych	2,3	1,5	1,6
Magazynier	16,0	11,0	1,5
Technik handlowiec	3,5	2,3	1,5
Pozostali magazynierzy i pokrewni	2,7	1,8	1,5
Asystent do spraw księgowości	1,5	1,0	1,5
Dekarz	1,0	0,8	1,2
Stolarz meblowy	1,0	0,8	1,2

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (robotnik budowlany, cieśla, robotnicy budowlani robót wykończeniowych, kierownik budowy, brukarz, dekarz, elektryk, monter-składacz okien), metalową (monter konstrukcji aluminiowych, spawacz, operator obrabiarek sterowanych numerycznie) oraz finansową (kontroler rozliczeń pieniężnych, pośrednik w obrocie nieruchomościami, pracownik do spraw kredytów i pożyczek, doradca finansowy, doradca klienta, specjalista do spraw finansów, agent ubezpieczeniowy, kierownik działu finansowego). Wysokim deficytem, odznaczył się też zawód pracownika ochrony fizycznej (bez licencji), montera sprzętu elektronicznego, telemarketera, dziewiarza, operatora wózków jezdniowych, kuriera czy kolportera. Stale brakuje również kierowców samochodów dostawczych oraz kierowców ciągników siodłowych.

Wśród zawodów deficytowych wysoką średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie robotnika budowlanego, stąd widoczne jest zapotrzebowanie na niewykwalifikowanych pracowników do wszelkiego typu prostych prac budowlanych. Odmienna sytuacja wynika zaś wśród ofert na pracowników z zawodem robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy. Podobną sytuację zauważono w zawodzie pracownika biurowego, gdyż zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2012 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2012 r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	4,5	0,0	MAX
Spawacz metodą TIG	2,8	0,0	MAX
Inżynier elektronik	2,0	0,0	MAX
Monter ociepleń budynków	2,0	0,0	MAX
Kierownik działu zarządzania zasobami ludzkimi	1,2	0,0	MAX
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,0	0,0	MAX
Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni	5,2	0,2	31,0
Administrator baz danych	5,0	0,2	30,0
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,3	0,2	20,0
Kierowca ciągnika siodłowego	1,8	0,2	11,0
Kierowca samochodu dostawczego	1,7	0,2	10,0
Robotnik gospodarczy	71,2	7,5	9,5
Asystent nauczyciela przedszkola	1,5	0,2	9,0
Pozostali spawacze i pokrewni	2,5	0,3	7,5
Wychowawca w placówkach oświatowych,	1,2	0,2	7,0

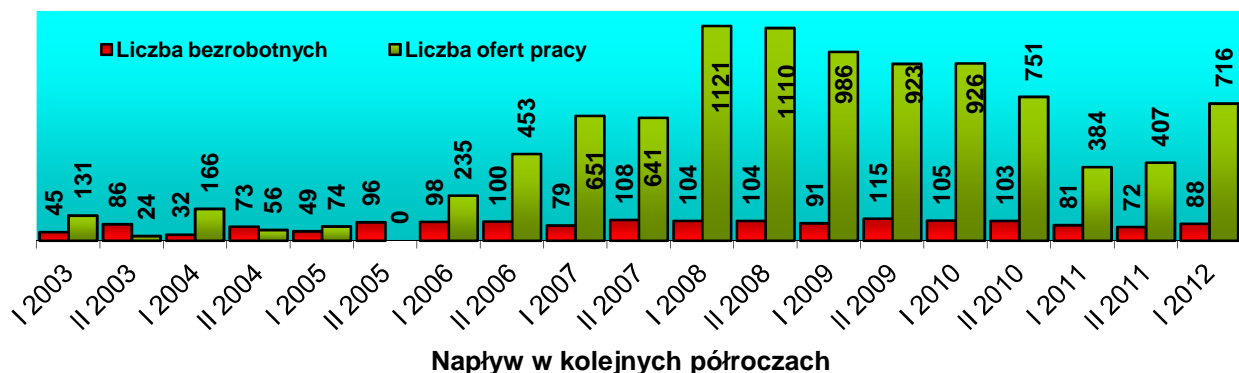
wychowawczych i opiekuńczych			
Recepcjonista	1,0	0,2	6,0
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,0	0,2	6,0
Kowal	1,8	0,3	5,5
Kasjer handlowy	5,5	1,5	3,7
Sprzątaczką biurową	13,7	4,2	3,3
Specjalista kontroli jakości	1,2	0,5	2,3
Technik handlowiec	2,5	1,2	2,1
Fizjoterapeuta	1,7	0,8	2,0
Brukarz	1,2	0,7	1,8
Monter konstrukcji stalowych	1,2	0,7	1,8
Meliorant	1,2	0,7	1,8
Technik administracji	2,5	1,5	1,7
Tapicer	1,3	0,8	1,6
Pakowacz	1,3	1,0	1,3
Kierowca samochodu ciężarowego	3,7	3,0	1,2
Przedstawiciel handlowy	2,5	2,2	1,2

Na terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również pośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występuje zawód robotnika gospodarczego, związanego głównie z ofertami prac społecznie użytecznych.

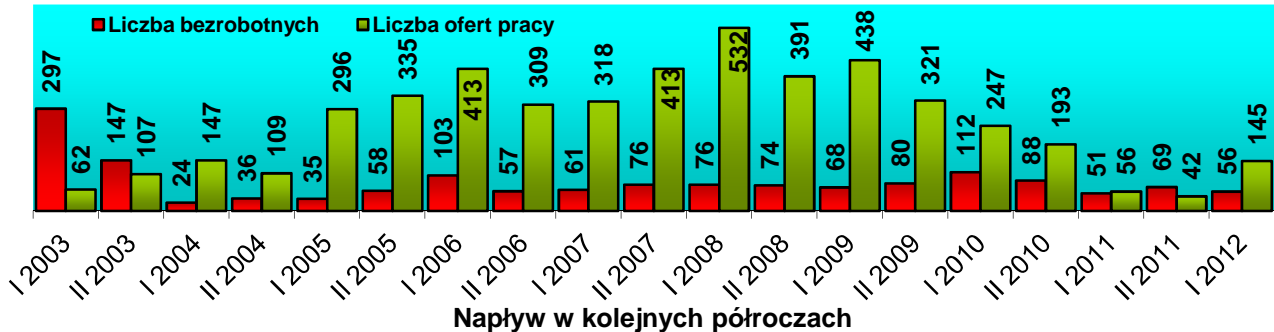
4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2012 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005 r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003 r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2012 w konkretnych monitorowanych zawodach.

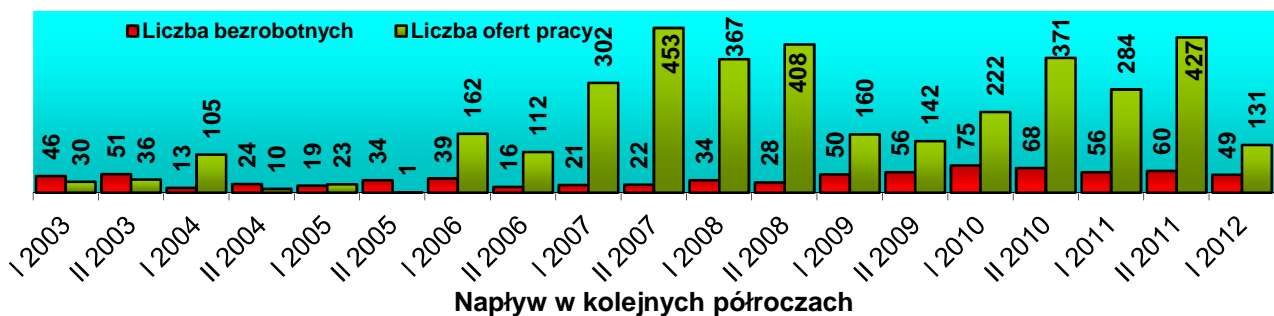
Najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Poniższy wykres szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006 r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych.

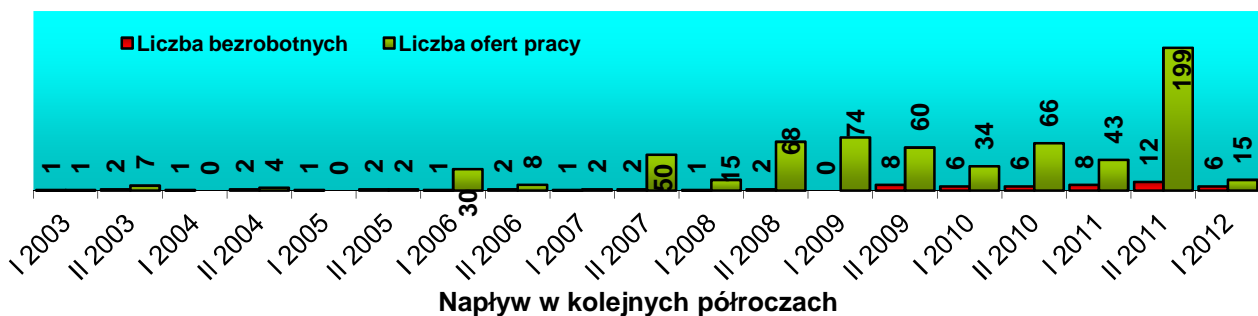
Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **technika prac biurowych**. Tam liczba ofert również przewyższała podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych. Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005 r. Widocznym stał się jednak wzrost liczby bezrobotnych z tym zawodem przy malejącej liczbie ofert pracy.

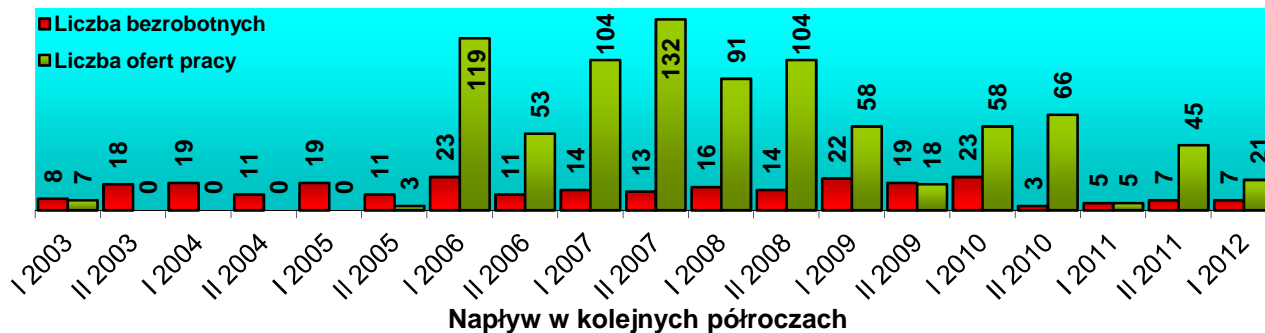
W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży, jednak od 2009 r. zauważamy także wzrost napływu osób bezrobotnych w tym zawodzie.

Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań, jest wciąż o wiele wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców. Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, nie zrównoważą się.

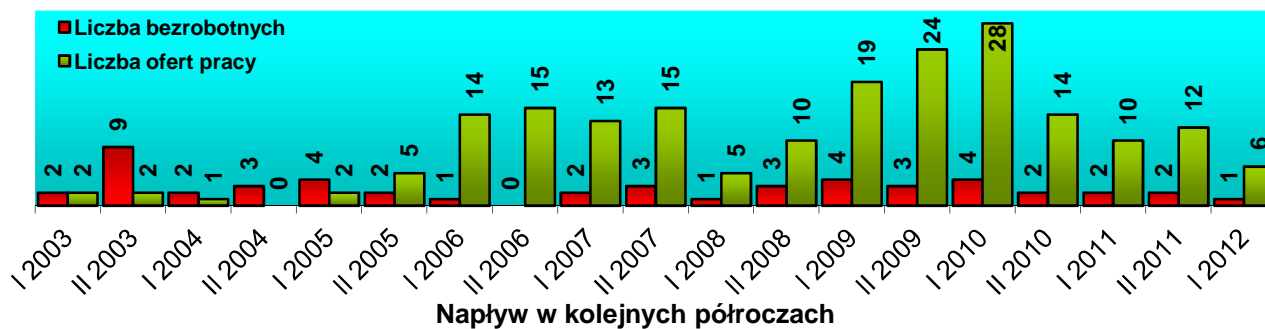

Podobnie od 4 lat dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**. Od 2006 roku widoczna jest duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Liczba bezrobotnych z zawodem cieśli wciąż jednak rośnie.

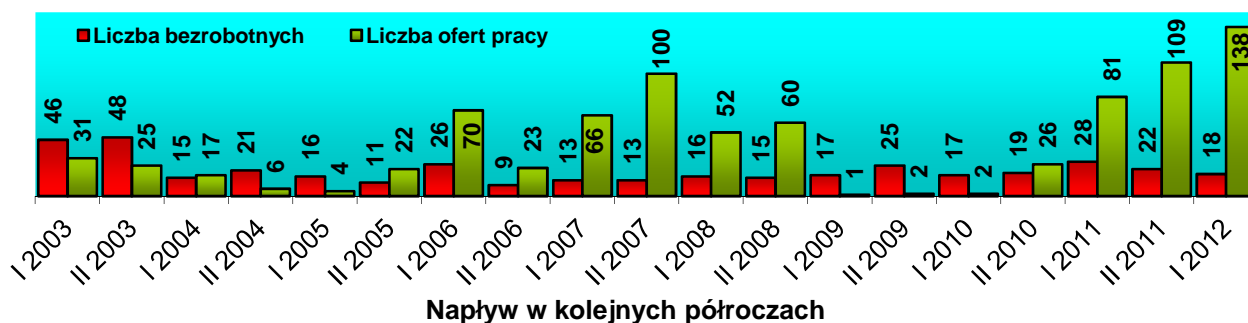
Napływ w kolejnych półroczach

W zawodzie **operatora koparki** wciąż brak stabilizacji podaży-popytowej na wykwalifikowanych pracowników, gdyż wciąż zbyt mało pozostaje ich w rejestrze tego urzędu, by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006 r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Napływ w kolejnych półroczach

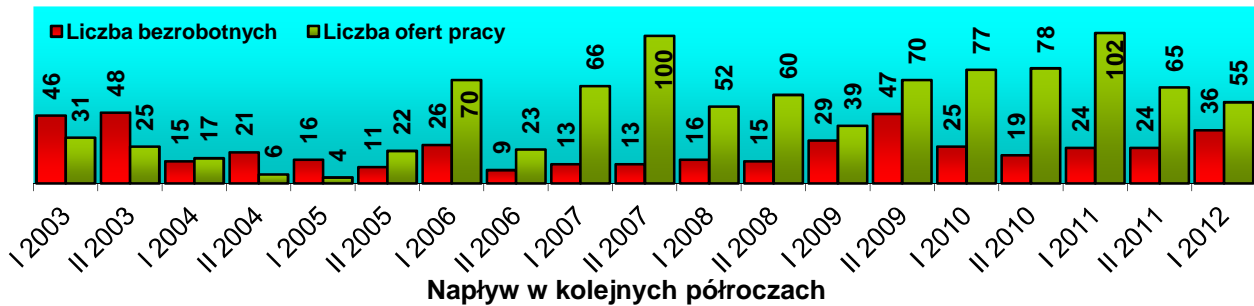
Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** został w 2009 r. wyraźnie zahamowany. Do końca 2009 r. w grupie tej zaliczano jedynie spawaczy ręcznych gazowych, jednak po zmianie słownika zawodów kwalifikacji i specjalności, od 2010 r. zaczęto wliczać do monitorowanej grupy wszystkich spawaczy. Od 2011 widoczny jest jednak znaczny wzrost liczby ofert pracy dla osób z zawodem spawacza.

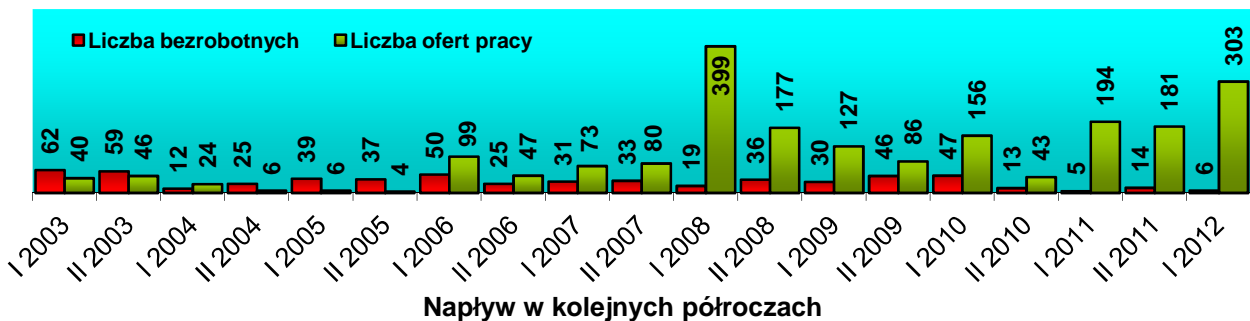
Napływ w kolejnych półroczach

Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003 r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004 r., od II półrocza 2005 widoczny był wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005 r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w latach 2008-2009 świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu,

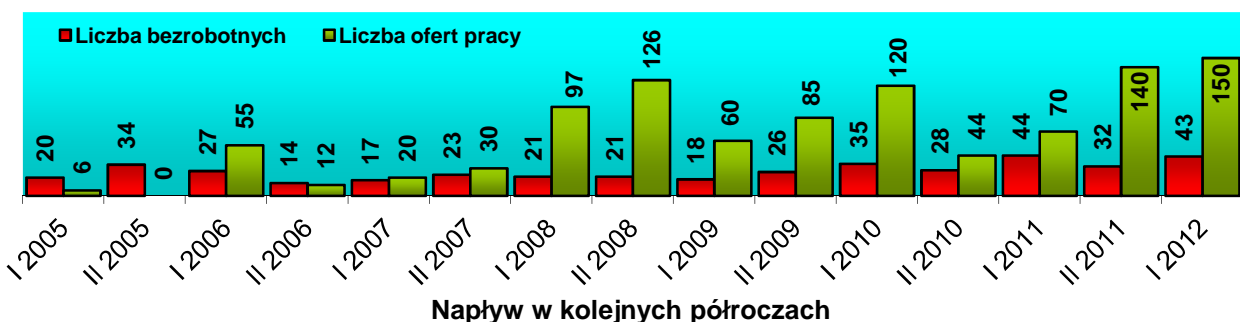
jednak od II półrocza 2009 r. widoczny jest jej ponowny wzrost. W celu zrównoważenia popytu, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006 r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony fizycznej** (wcześniej zawód ten miał nazwę pracownika ochrony mienia i osób). Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływu bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencję posiada.

Od 2006 r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 536 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 565 zawodów. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba

rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby przy jednoczesnym wskaźnikiem nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2012 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2012 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	113,7	0,0
Ekonomista	0,5	10,8	0,0
Technik mechanik	0,0	5,5	0,0
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	0,2	4,8	0,0
Pedagog	0,2	4,0	0,0
Mechanik samochodów osobowych	0,7	5,7	0,1
Piekarz	0,3	4,2	0,1
Technik ekonomista	0,3	3,7	0,1
Technik budownictwa	0,2	2,8	0,1
Tokarz w metalu	0,2	2,7	0,1
Malarz - tapeciarski	0,2	2,3	0,1
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,2	2,2	0,1
Krawiec	0,8	4,8	0,2
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,7	3,8	0,2
Cukiernik	0,7	3,0	0,2
Hydraulik	0,5	2,3	0,2
Kucharz małej gastronomii	0,3	2,2	0,2
Sprzedawca	20,3	58,2	0,3
Murarz	2,2	7,7	0,3
Stolarz	1,2	3,5	0,3
Kierowca samochodu osobowego	1,0	3,2	0,3
Malarz budowlany	0,5	2,0	0,3
Kucharz	4,3	10,7	0,4
Specjalista ochrony środowiska	0,8	2,0	0,4
Woźny	0,8	2,0	0,4
Mechanik pojazdów samochodowych	2,2	4,5	0,5
Pakowacz	1,3	2,5	0,5
Ślusarz	5,8	10,5	0,6
Fryzjer	4,5	5,7	0,8
Fizjoterapeuta	2,7	3,3	0,8

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód ekonomisty, technika mechanika, pedagoga, mechanika samochodów osobowych, piekarza, technika ekonomisty, technika budownictwa, cukiernika, specjalisty ochrony środowiska, kucharza, fryzjera, krawca, sprzedawcy czy ślusarza. Przeciętnie średnio aż 114 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu!

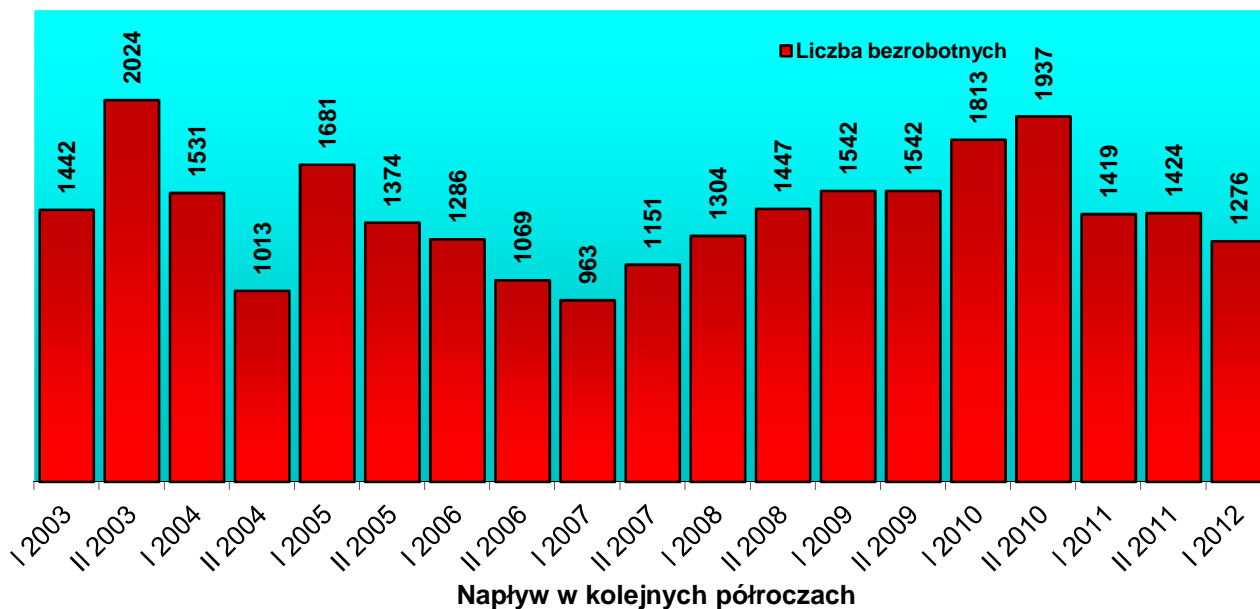
Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2012 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2012 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	99,0	0,0
Filolog - filologia obcojęzyczna	0,0	2,2	0,0
Technik budownictwa	0,0	2,2	0,0
Technik mechanik	0,0	3,0	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	2,0	0,0
Technik ochrony środowiska	0,0	2,2	0,0
Technik ekonomista	0,0	4,5	0,0
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,0	2,3	0,0
Rolnik	0,0	2,2	0,0
Błacharz samochodowy	0,0	2,2	0,0
Dziewiarz	0,0	2,7	0,0
Elektromonter instalacji elektrycznych	0,0	3,2	0,0
Szwaczka	0,0	3,5	0,0
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0,0	2,5	0,0
Piekarz	0,2	4,5	0,0
Ekonomista	0,2	3,8	0,0
Mechanik samochodów osobowych	0,3	5,3	0,1
Salowa	0,2	2,5	0,1
Cukiernik	0,3	4,8	0,1
Ogrodnik terenów zieleni	0,2	2,3	0,1
Technik elektronik	0,2	2,2	0,1
Malarz - tapeciarski	0,5	5,8	0,1
Krawiec	0,7	6,2	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	1,2	9,2	0,1
Murarz	2,5	17,7	0,1
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	0,7	4,7	0,1
Sprzedawca	8,2	50,3	0,2
Stolarz	1,8	10,8	0,2
Fryzjer	1,8	10,5	0,2
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1,5	7,2	0,2
Kucharz	2,5	9,5	0,3
Tokarz w metalu	1,2	4,3	0,3
Kucharz małej gastronomii	0,7	2,2	0,3
Barman	0,8	2,5	0,3
Malarz budowlany	1,0	3,0	0,3
Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,8	2,2	0,4
Księgowy	1,2	3,0	0,4
Pomoc kuchenna	1,3	3,2	0,4
Magazynier	2,8	6,2	0,5
Ślusarz	9,5	17,5	0,5
Kelner	1,7	2,7	0,6

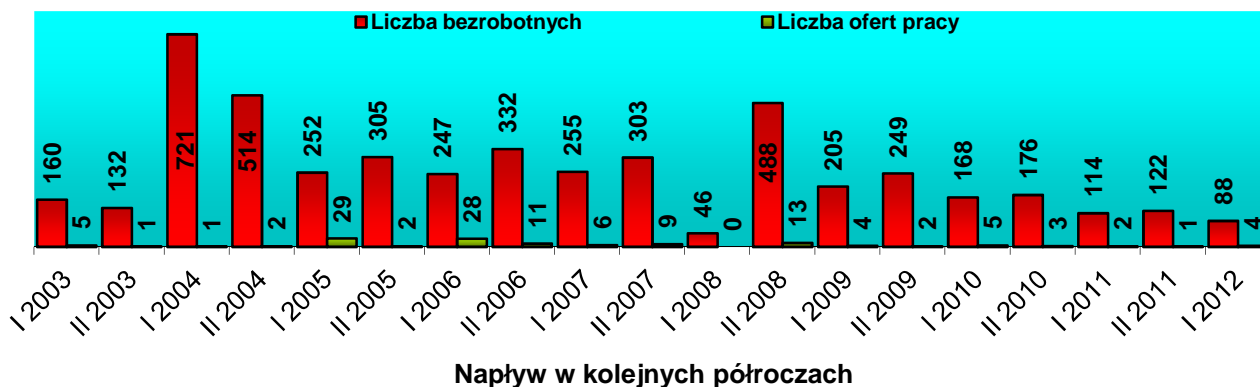
Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż blisko sto osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób bez zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące), więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych w latach 2008-2010 wyraźnie wzrastała. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu. Od 2 lat zauważalny jest jednak spadek liczby rejestrujących się osób nie posiadających żadnego zawodu.

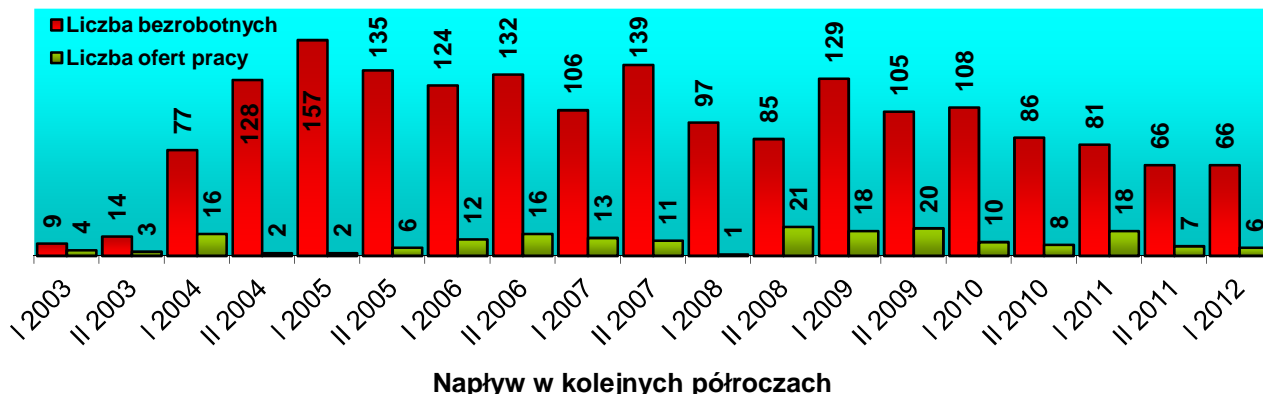

Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytu dla osób z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikającym z ofert wolnych miejsc zatrudnienia.

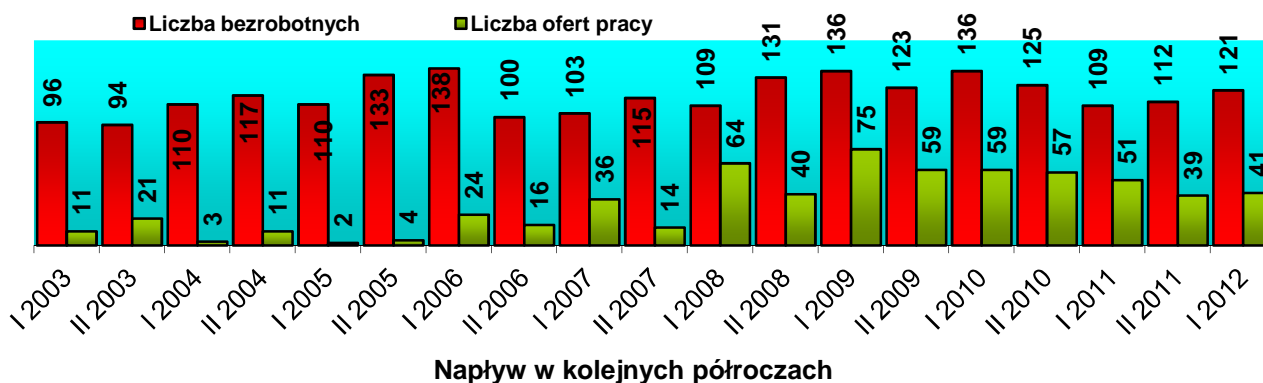

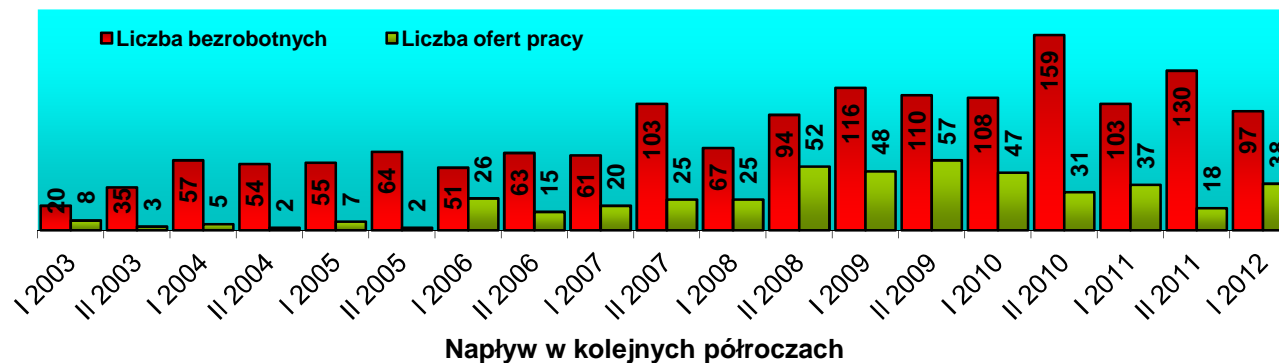
Rozwój usług branży motoryzacyjnej również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć kilkukrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych**. Obserwując dynamikę zmian, brak jednak nadziei na szybkie zrównoważenie popytu z podażą.

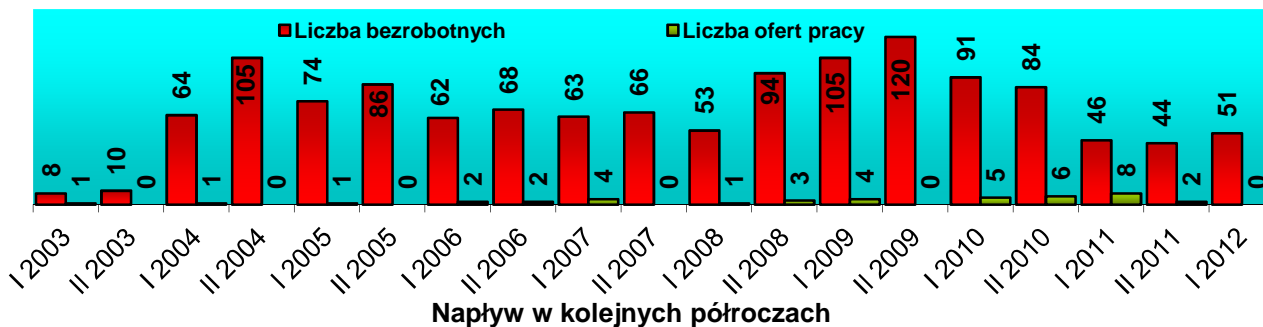
Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale, co najmniej dwukrotnie, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

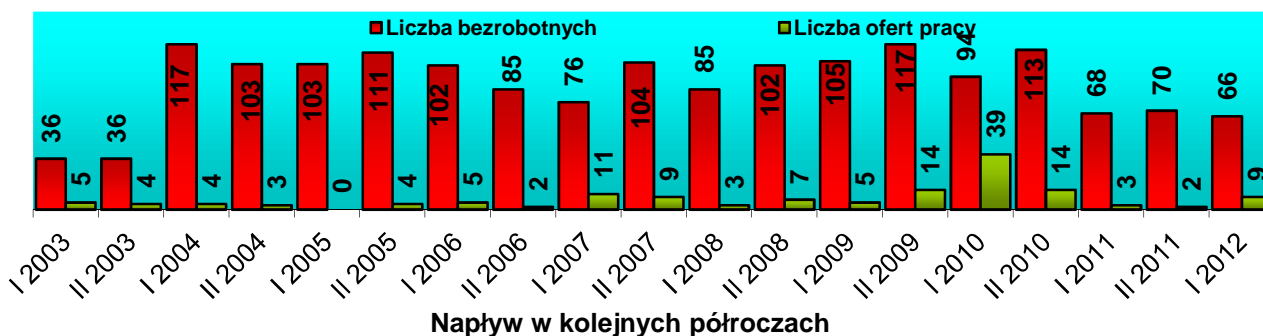
Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie wykazując niestety ciągłą tendencję wzrostu. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Jednak podkreślić należy, iż liczba ofert pracy dla fryzjerów od 2006 r. także powoli wzrasta.

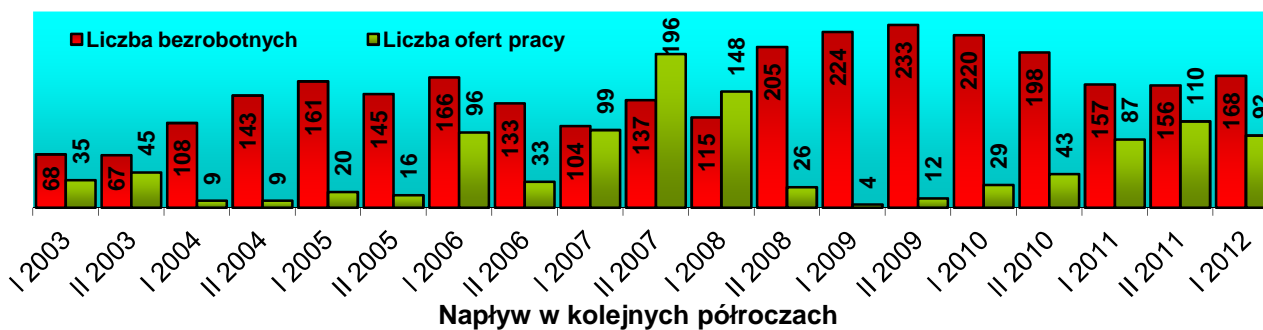
Bardzo dużą nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z poniższego wykresu można wywnioskować, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

Nadwyżka wciąż występuje także w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Zmniejszenie się dysproporcji w I półroczu 2010 r. dawało pewne nadzieje na zbliżenie się do poziomu równowagi, jednak kolejne dwa lata rozwiły te nadzieje. Czas więc pokaże czy zjawisko to miało charakter chwilowy, czy też jest początkiem tendencji zmierzającej do zrównoważenia się relacji podaży-popytowej na pracowników z tym zawodem.

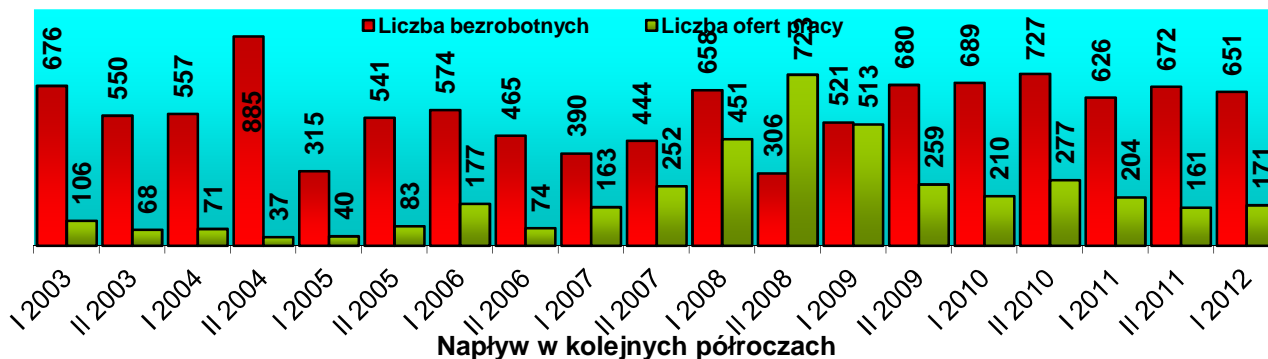

Kryzys gospodarczy w przemyśle, szczególnie w latach 2009-2010, spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008 r. nastąpił drastyczny spadek liczby napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych. Od 3 lat liczba ofert pracy jednak sukcesywnie wzrasta przy malejącej jednocześnie liczbie rejestrujących się bezrobotnych z zawodem ślusarza, co sugeruje istnienie szansy na zrównoważenie się dysproporcji podaży-popytowej w tym zawodzie.

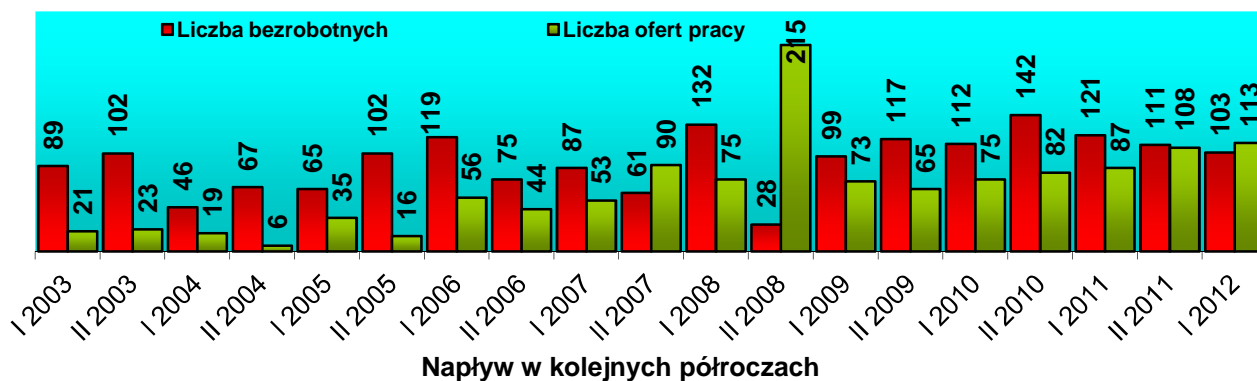

Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008 r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy w

tym zawodzie rosła od 2005 r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podaży-popytu w przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opola spływa większość ofert. Zawód sprzedawcy wciąż jednak pozostaje nadwyżkowym (trzykrotna przewaga liczby napływających osób bezrobotnych, wobec zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie).

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 był on naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Powolny wzrost liczby ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu wskazywały na wcześniejszy brak równowagi podaży-popytu w tym zawodzie. Wzrastająca liczba ofert pracy w ostatnich dwóch półroczach faktycznie doprowadziła do zrównoważenia się liczby ofert pracy oraz rejestrujących się osób bezrobotnych, dzięki czemu niniejszym zawód magazyniera stał się dziś zawodem zrównoważonym.

W mieście Opolu w I półroczu 2012 r.:

- W 306 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 536 zawodów były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
  - ekonomista,
  - kucharz,
  - ślusarz,
  - murarz,
  - mechanik samochodów osobowych,
  - fryzjer,
  - technik mechanik,
  - krawiec,
  - mechanik pojazdów samochodowych,
  - pedagog,
  - piekarz,
  - technik ekonomista,
  - stolarz,
  - fizjoterapeuta,
  - technik budownictwa,
  - cukiernik,
  - tokarz w metalu.
- 268 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
  - robotnik budowlany,
  - robotnik gospodarczy,
  - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
  - telemarketer,
  - przedstawiciel handlowy,
  - kasjer handlowy,
  - magazynier,
  - sprzątaczką biurową,
  - doradca finansowy,
  - doradca klienta,
  - kelner.
- 35 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
  - księgowy,
  - specjalista do spraw marketingu i handlu,
  - specjalista do spraw sprzedaży,
  - technik telekomunikacji.
- w 168 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
  - spawacz metodą MAG,
  - cieśla,
  - przewodnik turystyczny terenowy,
  - operator obrabiarek sterowanych numerycznie,
  - kontroler rozliczeń pieniężnych,
  - pośrednik w obrocie nieruchomościami,
  - konserwator systemów komputerowych i sieci.

W powiecie opolskim w I półroczu 2012 r.:

- W 224 zawodach, z którymi rejestrowały się osoby bezrobotne, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 565 zawodów były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
  - sprzedawca,
  - murarz,
  - ślusarz,
  - stolarz,
  - fryzjer,
  - kucharz,
  - mechanik pojazdów samochodowych,
  - krawiec,
  - magazynier,
  - malarz-tapeciarz,
  - mechanik samochodów osobowych,
  - robotnik budowlany,
  - cukiernik.
- 144 zawody były zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
  - robotnik gospodarczy,
  - sprzątaczkę biurową,
  - kasjer handlowy,
  - administrator baz danych,
  - kierowca samochodu ciężarowego,
  - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
  - technik handlowiec,
  - technik administracji,
  - przedstawiciel handlowy,
  - kierowca ciągnika siodłowego,
  - kowal,
  - kierowca samochodu dostawczego,
  - fizjoterapeuta.
- 28 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był zbliżony podaży, m.in.:
  - elektryk,
  - nauczyciel nauczania początkowego,
  - stolarz budowlany,
  - technik prac biurowych.
- w 100 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
  - spawacz metodą TIG,
  - inżynier elektronik,
  - monter ociepleń budynków,
  - technik organizacji produkcji,
  - tapicer meblowy.

6. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Rok 2011 był rokiem w którym zaobserwowano szczyt poziomu bezrobocia. W lutym 2011 roku poziom bezrobocia osiągnął pułap, niespotykany od 5 lat, prawie dwukrotnie większy niż notowany jeszcze w 2008 roku. Osobami bezrobotnymi stało się wiele pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwanego przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji byli też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE. Bieżący rok odznaczył się jednak nieznacznym spadkiem poziomu bezrobocia.

Faktem jest również spadek napływu ofert pracy. W 2012 roku wpłynęła podobna liczba ofert pracy co w roku ubiegłym, jednak jednocześnie jest to mniej ofert niż w latach 2008-2010. Optymistycznym jest przynajmniej wzrost (od 2009 roku) udziału osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy. Niestety równocześnie rokrocznie rośnie udział osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu niestawienia się czy też braku gotowości do podjęcia zatrudnienia.

W 2012 roku spadła nieco liczba (mimo wzrostu udziału) osób do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Mniejsza jest też liczba (i udział) osób bezrobotnych do 25 roku życia, oraz do 27 roku życia z wykształceniem wyższym do roku od dnia ukończenia nauki. Rok 2012 odznaczył się jednocześnie dalszym wzrostem liczby (i udziału) osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia i niepełnosprawnych. Nie zmieniła się zaś w istotny sposób liczba (i udział) osób bez kwalifikacji zawodowych, osób bez doświadczenia zawodowego i osób bez wykształcenia średniego. W 2012 roku udział osób poprzednio pracujących, wciąż rosnąc, osiągnął poziom nienotowany od 10 lat. Podobnie utrzymuje się wciąż rekordowo wysoka liczba (i udział) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy. Stale rośnie też udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym, a maleje wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej. Powoli rośnie też udział osób bezrobotnych z dłuższym stażem pracy.

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.